

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

Insercya w półkolunnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

Wiedeń, 16. stycznia. Dnia dzisiejszego wydane z c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i rozesłane zostały *karta tytułowa i podwójny repertoarz* do rocznika dziennika ustaw państwa z roku 1865. Pierwszy repertoarz zawiera spis chronologiczny, drugi zaś spis alfabetyczny ustaw i rozporządzeń ogłoszonych w XLI. zeszytach dziennika ustaw państwa wydanych w roczniku 1865 r.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Ministryum stanu w porozumieniu z innemi interesowanemi ministryami udzieliło właścicielowi fabryki Zygmunta *Kotkowskiemu* w spółce z bankiem anglo-austriackim i Księciu Leonowi *Sapiezie* pozwolenie założenia towarzystwa na akcye celem objęcia i obrotu należącej do pierwszego z wymienionych fabryki papieru w *Czerlanach* w Galicyi w obwodzie lwowskim.

Minister handlu w porozumieniu z ministrem spraw zewnętrznych mianował c. k. radcę sekcji i dyrektora kancelaryi c. k. jeneralnego konsulatu w Londynie *Ignacego Schaffera* pierwszym austriackim komisarzem wystawy rolniczej, przemysłowej i artystycznej w Paryżu w roku 1867 odbyć się mającej, z siedzibą w Paryżu.

Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 16. stycznia 1866, co do wykonania ustawy z 10. lipca 1865 D. U. P. Nr. 55. względem pobierania należności od zakładów kredytowych, tudzież co do rozszerzenia tejże na wszystkie towarzystwa akcyjne i towarzystwa komandytowe na akcye.

(Obowiązujące w całym państwie.)

Na podstawie udzielonego przez Jego c. k. Apostolską Mość najwyższem postanowieniem z 9. stycznia b. r. upoważnienia i na podstawie drugiego artykułu najwyższego patentu z 20. września 1865, celem wykonania i częściowego rozszerzenia ustawy z 10. lipca 1865 Dz. u. p. Nr. 55. rozporządza się:

Art. I. Wszystkim, założonym w myśl istniejących ustaw, i nadzorowi władz państwa lub kraju podlegającym zakładom, które zajmują się sprawami kredytowymi, udzielają się korzyści wymienione w art. II., a jeżeli te są towarzystwami akcyjnymi lub towarzystwami komandytowymi na akcye, także korzyści wymienione w art. IV. ustawy z 10. lipca 1865, i to w taki sposób, że prócz zarządzonego art. II. rzeczony ustawy przedłożenia dokumentów manipulacyi, zakłady pojedyncze nie potrzebują czynić żadnych dalszych kroków.

Art. II. Korzyści wymienione w art. II. i IV. rzeczony ustawy rozszerzają się w taki sam sposób na wszystkie towarzystwa akcyjne i towarzystwa komandytowe na akcye, bez różnicy ich celów.

Art. III. Rozporządzenia art. IV. lit. b. ustawy z 10. lipca 1865 będą zastosowane do tych istniejących towarzystw, które należności od akcyj według dotychczasowych postanowień uiszcili się mających nie zapłaciły jeszcze z powodu, iż akcye jeszcze nie zostały wydane, z tem ograniczeniem, że całkowita suma należności przez te towarzystwa uiszcili się mających nie może być wymierzona niżej kwoty, któraby według niniejszego rozporządzenia przypadała na wszystkie raty akcyjne od odnośnych towarzystw ściąganych się mające.

Larisch, m. p.

Część nieurzędowa.

Lwów, 19. stycznia.

Z *Wenecyi* donoszą gazecie tryestyńskiej, że policya tamtejsza przydybała temi dniami u pewnego urzędnika tamtejszego towarzystwa asekuracyjnego znaczną ilość drukowanych *proklamacyj tak zwanego weneckiego komitetu centralnego* i aresztowała go. Proklamacye te, (których osnowę ogłosiła *Opinione*), są wydane do współredaktorów, i wzywają ich, ażeby odrzucili koncesye udzielone ze strony rządu ces. austriackiego i trzymali z *Włochami*. Te plakaty miano w nocy przylepiać po rogach ulic. Aresztowany urzędnik, w wieku do 45 lat, miał już poczynić obszernie zeznania.

Mowa tronowa pruska głównym jest teraz przedmiotem uwag dzienników wiedeńskich. Pod tym względem jest między niemi zgodność zdań, jaka się rzadko kiedy wydarza zwykła. Konstatują wszystkie bez wyjątku, że w mowie tronowej przebija prawdziwie ton i zamiar pojednania, że pewien duch łagodności wieje z całej mowy tronowej, pomimo tego trwają jednak w całej cierpkości zatargi między rządem a reprezentacją kraju, a nawet tym

razem dalsze trwanie stanu bezbudżetowego, ze strony rządu jako fakt niezaprzeczone przyjęte zostało. I w tem zgadzają się dzienniki, iż izbie pruskiej deputowanych odradzają wspieranie aneksyjnej polityki rządu względem Szleswiku i Holsztynu. *Presse* pod tym względem czyni uwagę, iż w roku 1864 Prusy w związku z Austrią wielkiego dzieła dokonały, uwalniając Księstwa zaelbiańskie z pod jarzma duńskiego, skutek tego działania w oczach każdego, co bezstronnie się nad tem zastanowi, dla tego tylko był tak świetny, iż wielkie dwa mocarstwa miały w ten czas cały naród niemiecki po swej stronie, teraz zaś opinia publiczna w Niemczech jest przeciwko obecnej postawie Prus.

Z dzienników *pruskich* rozpisuje się już *IV. Ztg.* bardzo obszernie o *mowie tronowej*. „Chociaż zapowiedziane w niej projekta ustaw — powiada — nie są weale liczne, znajdują się przecież między niemi takie, które muszą zadziwiać przy dzisiejszych stosunkach. Rząd chce żądać od izb nadzwyczajnych środków na zakładanie portów i sprawienie okrętów wojennych. Prócz tego chce rząd, ażeby izby dopomogły mu przygotować budowę kanału, który ma połączyć Bałtyk z morzem północnem. Są to dwie kwestye finansowe, które istotnie z wielu względów nazwać potrzeba niewczesnemi.

Mowa tronowa powiada, że Prusy w posiadaniu Szleswiku i w sianowisku swoim w Holsztynie uzyskały dostateczną rękojmię stanowczego załatwienia sprawy Księstw; to znaczy tyle, że Prusy nie uzyskały jeszcze nic stanowczego, że mają dopiero rękojmię, a ta jest posiadanie Szleswiku. Przed dwoma laty, gdy rząd duński nie chciał dopełnić obowiązków wypływających z traktatu, skonfiskowano mu Szleswik jako zastaw. I dziś także jest zastaw, i to w sporze z kim? Oczywiście zajął tymczasem rząd austriacki miejsce duńskiego, i jest tem mocarstwem, od którego woli zawisło głównie zaspokojenie żądań pruskich.

Z *Włoch* nadchodzą teraz do Paryża liczne *petycje przeorów i księci*, którzy wzywają pośrednictwa Cesarza dla uratowania swoich klasztorów. Rząd francuski jednak nie chce się mieszać w sprawy wewnętrzne obcego państwa i odsyła wszystkie te petycye do ambasady włoskiej.

Corriere italiano broni teraz zbijanej kilkakrotnie wiadomości, że *rzymski minister stanu* kardynał Antonelli polecił nuncyuszowi papieżkiemu w Paryżu zapytać się, czy Francya po zupełnem wykonaniu konwencyi wrześniowej zamysła gwarantować terazniejsze terytorjum państwa kościelnego. W razie potwierdzającej odpowiedzi miałby nuncyusz zapytać się dalej, jakimi środkami chce Francya nadać skuteczność tej gwarancji i jakie obowiązki w ogóle zechce przyjąć na siebie w tej mierze. W razie zaś odmownej odpowiedzi miałyby oznajmić odnośna nota, że Ojciec Ś. zastrzega sobie dalsze kroki ku ochronie swojej duchownej i świeckiej niezawisłości, i że w razie potrzeby będzie apelował do mocarstw katolickich.

Madrycka Correspondencia z 15. b. m., zbijając — jak się zdaje — pewne zarzuty powiada: „Rząd musi wytrwać przy legalności i wolności, zaprowadzi oszczędności, zmniejszy podatki i przyzna wszelkie swobody, które dadzą się pogodzić z porządkiem, a ministerstwo posiada zupełne zaufanie Królowej.“

Los ściganych powstańców nierozstrzygnął się jeszcze. Według doniesienia *Monitora* paryżkiego znajdował się *Prim* 15. b. m. na wysokości *Meridy* nad rzeką *Guadiana*, a oddział wojska miał odciąć powstańcom drogę do *Portugalii*. *Prywatna depesza* z *Bajonny* z 15. w południe powiada, że powstańcy znajdowali się zawsze jeszcze w górach *Guadelupy* i zmierzali ku prowincyi *Badajoz*. Nakoniec telegram z *Madrytu* z 16. z. m. po południu donosi, że powstańcy pod dowództwem *Prima* przeszli 15. wieczorem wbród rzekę *Guadianę* i o godzinie 7. weszli do *Villa Nueva de la Serena*; w godzinę jednak potem wyruszyli znowu jak najspieszniej w kierunku ku *Portugalii*.

Z *Portugalii* przynosi *Monitor* paryski wiadomości, które zdają się dowodzić, że *unia iberyjska* nie znajduje tam udziału. Donoszą mu bowiem z *Lizbony*: „*Batalion hiszpański* z *Awili*, który się zbuntował i przeszedł do *Portugalii*, liczył 400 szeregowców i 32 oficerów. Przekroczywszy granicę w *Vincioso* w prowincyi *Tras-os-Montes*, został natychmiast rozbrojony i odstawiony do *Brayome*, jak to rozkazał rząd Króla *Dom Luiz*. *Portugalia* pozostała spokojną pomimo wzburzenia, jakie w sąsiednim kraju sprawiło powstanie wojskowe, i *Kortezy* pracują dalej spokojnie.“

Proces Fenyan w *Dublinie* toczy się bez przerwy. *Obzałtowany O'Keffe* został uznany winnym i skazany na 10letnią robotę przymusową. Zaś co do winy *Kornela O'Mahony'ego* nie mógł się zgodzić sąd przysięgłych, i dziennikowi *Times* telegrafują o tem z tym dodatkiem: W mieście *Dublinie* i w całym hrabstwie ogłoszony został stan oblężenia.

Monarchia Austriacka.

Lwów, 18. stycznia. (Czynności rady miejskiej.) Rada miejska wybrała na wczorajszym posiedzeniu stosownie do przepisów ustawy z r. 1848 komisję do uskutecznienia wyborów nowej Rady miejskiej. Komisja ta składać się będzie z 15 członków; z 10 obywateli wyznania chrześcijańskiego i z 5 obywateli izraelskich, a mianowicie: 8 z grona Rady, a 7 z poza Rady. Rezultatu tych wyborów nie ogłoszono jeszcze. Z bieżących a nagłych spraw załatwiono: 1) asygnacya 259 zł. 50 c., jako dodatek gminny na opłatę pomieszczenia jen. Dormusa; 2) zatwierdzono wyniki kilku licytacji, skutkiem których dostarczenie robót introligatorskich na rok 1866 zostało poruczone panu Kostinkowi, — dostarczenie druków i litografij panu Kornelowi Pillerowi, — dostarczenie papieru p. Jürgensowi, który się obowiązał dawać papier z fabryki krajowej; — dostawę świec wziął na siebie Samuel Heinbach, a miotel Daniel Margoles.

Dalej przyjęto do wiadomości zahypotekowanie na dobrach Zolczów w Brzezańskim kaucyi dzierżawnej za folwark Małechów od pana Onyszkiewicza.

Rozdawanie w porze zimowej drzewa opałowego dla biednych, praktykowane dotychczas, okazało się niepraktyczne, bo prawdziwie biedni rzadko z tego korzystali. Rozdział ten nastąpi więc teraz za pośrednictwem towarzystwa św. Wincentego a Paulo, któremu też asygnowano 20 sagów w tym celu: 10 na ręce pani hr. Badenowej, a 10 na ręce p. Orłowskiego. Nadto otrzyma p. Landesberger 10 sagów dla żydów.

Na wniosek sekcji dobroczynności przeznaczono dalej dla Towarzystwa czynnej miłości bliźniego 2 sagi, dla Stowarzyszenia katol. czeladzi rzemieślniczej 6, dla szpitaliku małych dzieci 5, dla ochronki żydowskiej 4, dla zakładu chłopców sierót 5, nakoniec dla zakładu ślepych 15, a głuchoniemych 10 sagów drzewa, przyjmując oraz wniosek pana Dąbrowskiego, aby drzewo to z lasów wprost dostawiono na miejsce przeznaczenia, nie zaś jak dotąd się działo, — najprzód do składu miejskiego, a potem dopiero gdzie potrzeba, przez co wyrastały niepotrzebne koszty przewozu.

Opróżnione jedno stypendium dla ucznia ogrodnictwa w zakładzie botanicznym (60 zlr.) otrzymał sierota Milrajner.

Wiedeń, 17. stycznia. (Nowiny dworu — Wiadomości bieżące.) Najjaśn. Pan przyjmował wczoraj przed południem panów ministrów i odbierał ich relacje. Koło południa Najjaś. Pan udzielał kilka audyencyi i przyjmował p. hr. Esterhazy.

Przedwczoraj o godz. 4. po południu był u Jego cesarzew. Mości Arcyksięcia Wilhelma wielki obiad wojskowy, na który był zaproszony korpus oficerów artylerji stojącej tu garnizonem.

Komitet balowy stowarzyszenia wiedeńskich dziennikarzy i literatów „Concordia“ miał przedwczoraj audyencyę u Najjaś. Pana dla zaproszenia Jego ces. Mości. Najjaś. Pan raczył przyjąć deputacyę najlaskawiej i odpowiedział: „Ciesz Mię bardzo, że „Concordia“ pamiętała o Mnie. Będzie Mi bardzo przykro, jeżeli brak czasu nie pozwoli Mi znajdować się na balu.“ Następnie Najjaś. Pan wypytował o szczegóły balu, i każdego z członków zaszczytując kilkoma słowy, odprawił wreszcie deputacyę.

Z Pesztu donoszą, że na bal stowarzyszenia „Concordia“ prócz deputacyi literatów węgierskich, przybędzie także wielu deputowanych sejmiku krajowego.

O audyencyi deputacyi morawskich u Najjaśn. Pana podaje *Wanderer* następujące szczegóły, opisane przez jednego z członków deputacyi: Dn. 12. b. m. o godz. 11. przed południem byliśmy przypuszczeni do audyencyi, i to każda deputacya osobno, poczem przewodniczący deputacyi hanackiej, przełożony gminy Hrodiskow, pan Koutsky miał do Najjaś. Pana następującą przemowę:

„Wasza c. k. Apostolska Mość! Najmiłościwszy Cesarzu i Markgrabio! Błogosławiona Hanna wysłała z najgłębszym uszanowaniem nas, swoich wiernych synów, do wysokiego tronu Waszej c. k. Apostolskiej Mości, abyśmy publicznie i uroczystie wynurzyli nasze najunieższe dzięki za wydanie ces. manifestu. Racz Wasza ces. Mość z ojcowską łaskawością przyjąć najmiłościwiej to synowskie oświadczenie od wiernych Hannaków.

Następnie Koutsky wręczył Najjaśn. Panu adres w futerale z czerwonego axamitu, suto złożonym. Jego ces. Mość odpowiedział po czesku i wyraził radość swoją z powodu tego kroku ze strony Hannaków.

Minister stanu hr. Belcredi do którego deputacye udały się także, rzekł im: „Ponieważ sam jestem Morawcem, znam dobrze wasze serca, wasze uczucia i przywiązanie do tronu.“

Reprezentacya miasta Mährisch Ostrau, uchwaliła d. 14. b. m. nadać panu ministrowi stanu hr. Belcredi prawo honorowego obywatelstwa.

(*Pismo kondolencyjne do wdowy po Emilu Dessewffym.*) Na szczególne najwyższe polecenie Jego c. k. Apostolskiej Mości napisał Jego Excelencya król. węgierski kanclerz nadworny list kondolencyjny do hr. Pauliny Dessewffy, wdowy po zmarłym niedawno hr. Emilu Dessewffym, prezydencie akademii węgierskiej. Osnowa tego pisma jest podług *Wiener Abendpost* następująca:

„Jaśnie Wielmożna pani hrabino!

Jego c. k. Apostolska Mość, nasz najmiłościwszy Pan, włożył na mnie obowiązek, ażebym wyraził pani szczere współczucie i głębokie ubolewanie nad przykrym ciosem, który przez wczesny

zgon hr. Emia Dessewffy dotąd bezpośrednio Ciebie, jaśnie wielmożna hrabino, i Twoją rodzinę, a pośrednio państwo i sprawy publiczne.

Jego Mość Cesarz zaufa w nim jednego z najwierniejszych Swych poddanych, ojczyzna jednego z najszlachetniejszych obywateli, monarchia jednego z najznakomitszych mężów stanu, świat uczony głębokiego myśliciela i światłego obrońcę umiejętności.

Pominawszy owe przynioty, które zdobyły nieboszczyka jako małżonka i ojca rodziny jakby wzdr jaśniejący, łączyły się w nim z szczególną harmonią grantowna teoretyczna nauka z praktyczną biegłością, nadzwyczajna energia z niezachwianą wytrwałością, umysł przystępny dla wszystkiego, co dobre i piękne, z rozsądnem i trzeźwym ocenieniem stosunków, wielka zdolność dyplomatyczna z gorącym patriotyzmem i przestrzegana w każdym względzie niezawisłością zdania.

Boleść po takiej stracie może ukoić tylko czas i pobożne poddanie się woli Wszzechmocnego; wszakże gorycz jej niechaj łagodzi to przekonanie, że Twój monarcha i najlepsi rowieśnicy bez wyjątku zarówno ją podzielają, i że pamięć zmarłego żyć będzie dalej po za grobem w sercach jego wielbicieli i wdzięcznem uznaniu potomków.

Przyjm jaśnie wielmożna hrabino zapewnienie mego szczerego i głębokiego szacunku.

Wiedeń, 14. stycznia 1866.

Jerzy Majlath, m. p.

(*Adres dziękczynny.*) Z obwodu kojetyńskiego w Morawii udała się przedwczoraj deputacya do Wiednia, by Jego Mości Cesarzowi przedłożyć adres dziękczynny za wydanie najwyższego patentu z 20. września r. z.

Czynności sejmów krajowych.

Na posiedzeniu sejmiku *wyższo-austriackiego* z 16. b. m. wytoczyła się dłuższa debata nad sprawozdaniem komitetu finansowego względem kompetencyi do oznaczenia, które szpitale mają być uważane za powszechne i publiczne, i w końcu przyjęto wniosek komitetu, który opiewa: Sejm krajowy raczy polecić wydziałowi krajowemu, ażeby pamiętał o tem, że do oznaczenia, które zakłady mają być uważane za powszechne i publiczne, potrzebne jest przyzwolenie sejmiku krajowego, i ażeby w razie potrzeby bronił w tym kierunku praw kraju. Potem nastąpiło sprawozdanie wydziału gminnego o petycyach względem rozdzielenia gmin miejscowych. Wszystkie prośby o oddzielenie zostały odrzucone.

Na sejmie *staryjskim* interpelował 16. b. m. dep. *Razlag* komisarza rządowego względem równouprawnienia języków w szkole i urzędzie. — Sejm uchwalił: 1) Ustawę względem restauracyi i utrzymania nieeraryalnych publicznych gościńców i dróg. 2) Poleca się wydziałowi krajowemu, ażeby na mocy tej ustawy wypracował spis gościńców i szczegółową instrukcyę względem ich restauracyi i utrzymania, jako też, izby zdał sprawę o tem na najbliższej sesyi. 3) Uchwalona ustawa ma być dopiero wtedy przedłożona do sankcyi, gdy zostanie rozstrzygnięta ustawa względem reprezentacyi powiatowych. Potem nastąpiły sprawozdania wydziału petycyjnego. Przyszłe posiedzenie naznaczono na dzień następnny.

W sejmie *karyńckim* zdawał sprawę 16. b. m. dep. *Herman* o reorganizacyi żandarmerji. Wniosek wydziału został odrzucony i postanowiono zanieść prośbę do rządu, ażeby czuwał nad ścisłym przeprowadzeniem instrukcyi służbowej. — Towarzystwo agronomicznemu przyzwoloną została subwencya w kwocie 2000 zlr. w. a. na kroki przygotowane do założenia niższej szkoły agronomicznej i na wsparcie uczestnictwa w wystawie agronomicznej w Wiedniu.

Na posiedzeniu sejmiku *morawskiego* z 16go b. m. wywołała sprawa wyborów prośničkih bardzo żywą i zajmującą debatę nad prawem wyborczem kobiet. Dr. *Adamczik*, *Giskra* i *Ryger* przemawiali za prawem kobiet i uciwianiem całego wyboru. Dr. *Pražak* nazwał to smutnym objawem czasu, że prawo wyborcze kobiet mogło być w ogóle przedmiotem rozpraw w sejmie, co wywołało wielką wrzawę na lewicy. Namiestnik baron *Poche* oświadczył na interpelacyę Adamczika, że zdanie rządu w tej mierze wyłuszczy na jednym z najbliższych posiedzeń; on sam zaś musi się oświadczyć przeciw prawu wyborczemu kobiet. W końcu przyjęty został wniosek wydziału krajowego przy imiennem głosowaniu 47 głosami przeciw 39, i sławiański kandydat Chmelok został bez względu na głosy kobiet uznany deputowanym na sejm.

Prezydium sejmiku *słaskiego* oznajmiło na dn. 16. b. m., że Najjaśn. Pan przyjął najlaskawiej adres sejmiku. — Potem przedłożył rząd projekt regulaminu budowniczego.

Hiszpania.

(*Wiadomości o powstaniu.*) W Madrycie uwięzienia trwają ciągle. W biurach dziennika *Lud* miano uwięzić trzydziestu ludzi zbrojnych.

Patrie donosi z Madrytu pod dn. 11. b. m. co następuje:

Rząd posiada dowody, iż wielu jenerałów i urzędników, zapytani przez Prima, czyli wspólnie z nim działać chcą, odmowną dali odpowiedź. Prim jest zupełnie odosobniony, dla tego spisek obecny, pomimo swej ratyfikacyi, na powodzenie liczyć nie może. W ogóle Prim pod względem politycznym nigdy żadnego nie używał zaufania, uigdy mu się nie udało skaptować znaczniejszego jakiego człowieka. Armia hiszpańska liczy krom broni specjalnych, 40 pułków piechoty, 20 batalionów strzelców pieszych, 20 pułków

jazdy i 80 batalionów wojsk prowincjonalnych. Z całego tego wojska Prim dwa tylko pulki bez oficerów uwieść zdołał, chociaż Prim uważany jest jako człowiek waleczny i w armii bardzo lubiony. Marszałek Odonnell zaządać miał od senatu autoryzacji stawienia Prima przed sąd wojskowy, Prim bowiem jest członkiem senatu. Marszałek wie, że Prim się nie stawi, że zancznie skazany będzie, przy której sposobności ogłosić będzie można mnóstwo dokumentów dowodzących, co spiskowi chcieli i jakim sposobem spodziewali się dopiąć swoich zamiarów.

Z Barcelony donosi dziennik powyższy pod dn. 12. stycznia, iż w dniu 11. i 12. wiele fabryk, które były zamknięte, prace swe znow rozpoczęły. W porcie panuje ruch wielki; jedna fregata i jedna korweta strzegą portu. Stalki pocztowe nie przerwały wcale służby swej. Trzy statki takowe wypłynąć właśnie miały do Liwornu, Civitavecchia, Palermu, Marsylii i wysp kanaryjskich. Podróżni podlegają tylko rozporządzeniom wypływającym ze stanu oblężenia, o których konsulowie zawiadomieni zostali. Jeneralny kapitan gromadzi zapasy różnego rodzaju w cytadeli; dopóki wojska królewskie będą miały w swem posiadaniu cytadelę, która nad miastem panuje, powstanie w Barcelonie utrzymać się nie może.

Telegram z Bajonny z dn. 14. stycznia opiewa jak następuje:

Listy z Madrytu z dn. 12. b. m. donoszą, że senat zgromadził się na nadzwyczajne posiedzenie i wybrał komisję, która wypracować ma sprawozdanie nad wnioskiem rządowym, ażeby jenerał Prim, który jest senatorem, stawił przed sąd właściwy za knowanie i przewodniczenie buntowi wojskowemu, nie ubliżając dla tego przepisom regulaminu senatu przeciwko senatorom, co na gorącym uczynku schwytani zostali.

Dziennik *Epoca* pisze, iż w skutek uwag ministra spraw wewnętrznych, rozprawy nad adresem w odpowiedzi na mowę tronową, odroczone zostały aż do zupełnego usmierzenia rozruchów.

Gaceta di Madrid pisze, że jenerał Prim ciągnie ku granicy portugalskiej w przyspieszonym pochodzie.

Włochy.

Florencya, 11go stycznia. (*Prorogacja parlamentu — Różne wiadomości.*) W wczorajszej urzędowej *Gazetta ufficiale del regno* ogłoszony został dekret królewski względem prorogacji parlamentu do dnia 23. stycznia. Relacja ministra spraw wewnętrznych do Jego król. Mości kładzie główny nacisk na to, iż nowy minister skarbu wystąpić musi przed parlamentem z zupełnym programem finansowym, do którego wypracowania ze względu na liczne materyały, jakich do tego używać musi, dłuższego czasu potrzebuje. Rząd byłby chętnie w izbie deputowanych wystąpił z propozycją prorogacji posiedzeń, lecz gdy wiele członków parlamentu przybywają do stolicy z odległych stron Włoch w nadziei i chęci zajęcia się zaraz po przybyciu pracami parlamentarnymi, przeto rząd wolał sam prorogować posiedzenia, niż wystawić ich na niegodność czekania w stolicy bez zajęcia. Krok ten rządowy, który już od kilku dni był przygotowany, napotkał ze wszech stron ostrą krytykę. Dzienniki półrządowe odradzały od tego kroku z obawy, iż zaniepokoi kraj i zagranicę, rozgłaszając go jednak wcześniej przygotowały nań opinię publiczną i wrazenie osłabiły. Dzienniki opozycyjne widzą w prorogacji parlamentu zapowiedź rozwiązania izby deputowanych. Trudno jednak przypuścić, ażeby rząd bez dostatecznego powodu przedwcześnie posunął się do kroku tak wielkie znaczenie mającego, biorąc tym sposobem całą na siebie odpowiedzialność, nie czekając nawet na prowokację ze strony izby deputowanych, zwłaszcza iż na takowej prowokacji nie zabraknie. Wybory dodatkowe wypadają przeważnie na korzyść lewicy i lewego centrum. Według dziennika *Diritto* wybrano dotąd 18 członków ze stronnictwa umiarkowanych, 17 ze stronnictwa lewicy a 8 ze stronnictwa lewego centrum, trzech zaś członków ze stronnictwa klerykalnego. *Diritto* powiada, iż stronnictwo jego nie lęka się wcale nowej kryzysu ministeryalnej, takową i owszem wywołać chce, ażeby konstytucja była zachowana w swem prawie. *Diritto* wszelako przyznaje, iż nowa kryzys ministeryalna byłaby nader drażliwa a może i niebezpieczna.

Dzienniki opozycyjne występują ostro nawet przeciwko czasowemu wstrzymaniu rekrutacji. A krok ten jest przeciez tylko powrotem do ścisłego przestrzegania prawa o rekrutacji, według którego młodzież dopiero za dojściem do 21. roku rekrutacji ulegać winna, w latach zaś ostatnich powołano do służby wojskowej młodzież od lat 18. Odraczając więc termin poboru wraca się jedynie do przepisu prawa względem normalnego wieku, od którego rozpoczyna się obowiązek służenia wojskowo.

Na kolejach włoskich zdarzają się teraz tak częste przypadki, iż dzienniki wzywają kapitalistów, ażeby się wzięły do regeneracji dawnej służby dylizansowej, zółwim krokiem idącej, a na tej drodze łatwo milionerami stać się mogą.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 17. stycznia. (*Obecny kierunek prasy polskiej w Warszawie.*) *Dzienn. Warsz.* pisze: Liczne fakta z historii literatury powszechnej dowodzą, że takowa ma wpływ dodatni lub ujemny, tak na pojedyncze osobistości, jak na całe społeczeństwa, stosownie do swej wewnętrznej wartości. Ale jeszcze nigdy literatura, a w szczególności prasa peryodyczna, nie miała tak ogromnego wpływu na duchowy i materyalny postęp społeczeń-

stwa, jak obecnie. Nie wdając się w badanie przyczyn, należy pamiętać, że literatura polska w ostatnich dziesięcioleciach była zbyt lekka; oczywiście w niej brakowało zasadniczych wiadomości: nie zajmowała się poważnymi zadaniami, krejąc się w kółku pochlebstw i marzeń; jawnie w niej panowały wyobrażenia i serce, na szkodę działalności umysłowej. Dlatego nie można się dziwić, że polskie społeczeństwo, uwielbiając swych ulubionych pisarzy koryfuszów, na których czele stał Mickiewicz — żyło tylko fantazją, przekładając ją nad praktyczne, pozytywne życie. — Co należy powiedzieć o kierunku literatury polskiej w ostatnich latach? Była ona prawdziwym odbiciem usposobienia narodowego, zepsutego smaku, obojętności do prac poważnych zajmujących umysł każdego cywilizowanego społeczeństwa. Trzeba dziwić się przeważającym w niej, powierzchownej gadaninie i encyklopedyzmowi. Polska literatura w ostatnich latach nie zwracała uwagi na to, że romantyczny jej charakter stał się anachronizmem; dwie trzecie dzieł, które ukazywały się w kształcie powieści i romansów, przeważnie poświęcone były wyobraźni. Taki kierunek literatury nie mógł nie wywrzeć najgłówniejszego wpływu na społeczeństwo, które przeważnie stało się romantycznym. Jaskrawe barwy, krańcowe teorie i balamucące zdania nigdzie nie miały takiego znaczenia, jak w polskim społeczeństwie. Tylko teraz literatura polska wstępuje na drogę poważną. Tylko przy obecnym kierunku polskiej prasy można spodziewać się, że wywrze dobroczynny wpływ na społeczeństwo, wyprowadzi go ze świata fantazji i marzeń na drogę rozmyślenia i rzeczywistości. Nie mówiąc o kilku godnych uwagi oddzielnych dziełach, wspomniemy o nowych peryodycznych pismach tak naukowych jak specjalnych. Ukazanie się takich poważnych czasopism jak *Ekonomista*, *Pamiętnik Naukowy*, *Przegląd techniczny*, *Goniec leśny i wiejski*, *Merkury*, *Gazeta handlowa*, jawnie wskazuje kierunek, w którym zamierza postępować obecnie polska prasa. Niezawodnie przy takim kierunku nie zaniedba ukazać się i poważna krytyka, która będzie rozwijała i wyrabiała literaturę i charakter społeczeństwa. Tylko przy prawdziwej naukowej krytyce może być postęp w literaturze i społeczeństwie. Niechże współczesna prasa idzie dalej po tej wybranej drodze; niech wpaja zdrowe pojęcia w społeczeństwo kraju. Tylko natenczas społeczeństwo to uwolni się od koryfuszów — niedowarzonych studentów, którzy ścięgnęli tyle nieszczęść i klęsk na społeczeństwo i kraj; tylko natenczas uwolni się od domorosłych polityków, zmieniających rządy w państwach, przenoszących narody z jednego miejsca na drugie, obalających gabinety, przekształcających cały świat, — lecz wszystko to, rozumie się, w własnej fantazji i próżnych marzeniach. Przy rozumnym kierunku prasy ukazą się ludzie opromienieni nauką, z siłą charakteru i odwagą cywilną, którzy potrafią kierować społeczeństwem i poprowadzić go do pomyślnej przyszłości.

Ameryka.

Mexyk, 10. grudnia. (*Wiadomości z Meksyku.*) Jej Cesarska Mość Cesarzowa meksykańska przybyła w dniu 22. listopada do portu Sisal (Yukatan) i przyjmowana była z wielkim zapamiętem ze strony ludności, która się nad portem licznie zgromadziła. Deputacja duchowieństwa powitała Jej Ces. Mość przy wylądowaniu.

Jego Cesarzowa Mość Cesarz postanowił nakazać wypłatę bonów długu wewnętrznego skonsolidowanego. Na ten cel przekazano miesięcznie 100.000 piastrow. Jego Cesarzowa Mość wierzy jest zasadzie iż Meksyk zyskać tylko może na kredycie, jeżeli dotrzymać będzie dawniejsze swe zobowiązania.

Dysydenci odparci zostali z wielką stratą od Monterey. Major Goze znajduje się w Oajaca, a jenerał Brincourt w Chihuahua. Nad granicą północną panuje spokojność zupełna.

Kronika.

(Rozprawy ostateczne w lwowskim c. k. sądzie krajowym.) Gwałt publiczny. Na rozprawie ostatecznej w dniu 15. b. m. (prezyd. radca sądu kraj. p. Kolasiński, oskarz. zast. prok. pań. p. Lidl) Piotr Wrzeczono, właściciel gruntu z Winnik, 48 lat, obrz. gr. kat., ojciec 4 dzieci, już karany za kradzież. i syn jego Piotr, 21 lat liczący, skazani zostali za pobicie przysiężnego przy pełnieniu urzędu, pierwszy na 4, drugi na 3 miesiące więzienia (prokuratora proponowała dla każdego po 1 roku więzienia).

Kradzież. D. 16. b. m. stawieni przed sądem (prezyd. radca sądu kraj. p. Mogielnicki, oskarz. zast. prok. państwa p. Buszak, obrońca p. adw. kr. dr. Hönigsman) Sische v. Süßmann Hand, szewc ze Lwowa, 43 l., żonaty izraelita, już 5 razy karany za kradzież i Jossel Schläfer v. Schleicher, malarz pokojów ze Lwowa, 26 l., ojciec 2 dzieci, izraelita, już 4 razy karany za kradzież. Raz w południe na placu krakowskim we Lwowie, izraelita sprzedawał włościaninowi scyzoryk. Gdy się to działo, przybliżyło się kilku innych izraelitów i oteczyli włościanina. Gdy także chciał się od nich oddalić, przyrzekli mu go za rękę i wyjęli mu z pasa skórzanego pulares z 16 zł. Organa bezpieczeństwa tutejszej policji aresztowały dwóch wyżej rzeczonych jako wielce podejrzanych o dopuszczenie się tak zuchwalej kradzieży, a w jednym z nich włościanin poznał tego który sprzedawał scyzoryk. Był nim Hand.

Na podstawie zeznań i innych posłał prokuratora proponowała na obciążonych, wypierających się uparczywie wszystkiego, karę 4 i 3 lat ciężkiego więzienia. Sąd skazał Handa na 2 lata ciężkiego więzienia (i tenże przyjął wyrok, jakkolwiek utrzymywał poprzednio że był niewinnym), Schläfera zaś uwolnił z braku dowodów. Publiczność zwłaszcza izraelska była licznie reprezentowana.

(Nieszczęsny wypadek.) W Sołotwinie d. 27. listopada włóścianin Ni- kola Wołoszyce poniósł śmierć w kopalni ropy z powodu złego urządzenia rury

(Zwłoki znalezione.) We Lwowie dnia 18. b. m. o świcie znaleziono w rowie przy ulicy źródłowej zwłoki Natana H., izraelity z tutejszego domu ubogich, który cierpiał epilepsyę i prawdopodobnie poniósł śmierć w paroxy zmie tej choroby.

Ostatnia poczta.

Paryż, 16. stycznia. Listy z Chili nie potwierdzają wia- domości o samobójstwie admirała Pareji.

Paryż 17. stycznia. Monitor wieczorny donosi z Madrytu z 17. b. m.: O położeniu Prima nieśtychać nic nowego, i nie ma żadnej wskazówki. Iz dostał się już do Portugalii. Katalonia spo- kojna, tylko w okolicy Rens pojawiło się kilku ludzi zbrojnych, ale spokojność nie została zakłóconą. W prowincyi Tarragonie trwają ruchy wojsk.

Amerykańskie korespondencye potwierdzają śmierć admirała Pareji. Według wiadomości z Chili, zabrany został hiszpański statek kanonierski podstępem, gdyż Chilenci zatknęli banderę angielską i tym sposobem podeszli go.

London, 17. stycznia. Paroptyw „London“, który odplynał ztąd do Melburay, rozbił się 11. b. m. Z 289 pasażerów uratowano tylko 19, którzy dostali się do Plymouth.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. stycznia.

Hotel George: PP.: Czarniakowski, Józ., z Kipiaczki. — Bawarowski Tyt., z Tarnowa.

Hotel angielski: Stanek Wacł., z Żędowic. Hotel Krakowski: Krajewski Ad., z Bóbrki. — Krajewski Nik., z Czech. Hotel Kubna: Korosteński Wład., z Bielawy wielkiej. Pod Nr. 514 1/2: Duczyński Jul., z Żukowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. stycznia.

PP.: Hr. Borkowski Sew., do Ponikwy. — Hr. Łoś Aug., do Bortkowa. — Bar. Fürtz Kar., c. k. major, do Jarosławia. — Wieser Fryd., c. k. kapitan, i Wieser Alfr., c. k. podporucznik, do Stanisławowa. — Kalaida Jan, do Bes- sarabii. — Cieński Bol, do Tamarowic. — Donigiewicz Mar., do Kut. — Mi- lewski Kor., do Melny. — Kutylski Stan., do Grodowic.

Dzisiaj (przedst. polskie) „Sztuka i handel“, komedia w 3 ak- tach z prologiem. Po raz pierwszy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. stycznia 1866.

Table with 6 columns: Para, Barometr w mierze arys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan po- wietrza według wilgo- tnego, Kierunek i sila wiatru, Stan atmosfery. Rows for 7. god. zrana, 2 g. od. po poł., 10. god. wiecz.

Kurs Lwowski.

Dnia 18 stycznia

Table with 4 columns: gotówka (zl., c.), towarem (zl., c.). Rows include Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, Polski kurant i pięciocztwórka, Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł., Galicyjskie obligacye indemnizacyjne, 5% Pożyczka narodowa, Akceje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 18 stycznia

Table with 3 columns: zlr., kr. Rows include 5% Metaliki, 5% pożyczka narodowa, Losy z 1860 roku, Akceje banku wiedeńskiego, Londyn, 10 funtów szterlingów, Srebro, Dukaty pojedynczy.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 16. stycznia

1. Dług publiczny. (za 100 zł.)

Table with 4 columns: A. Państwa, w a str. wal. po 5%, zwrotny po 5%, Z pożyczki narod. z proc., Pożyczka w srebrze z 1864 roku, Z r. 1851 ser. B. po 5%, Metaliki po 5%, Metaliki z proc. od maja do listopada, etc.

Table with 4 columns: Kar., Krainy i Wyb., Węgier, Banatu Tem., Kroacyi i Sławonii, Galicyi, Siedmiogrodu, Bukowina, Z klauzula wylos. w r. 1867, Banat Temesz., Lomb. wen. pożycz. z r. 1850, Dług Tyrolu, Dług Saleburga, Dług Krainy, 2. Stan oblig. domestykaln., Po 3% za 100 zł., etc.

3. Akceje.

Table with 4 columns: Banku narodowego, Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a., Niż.-aust. tow. eskomt., Banku anglo-austriackiego, Półn. kol. po 1000 zł. m. k., Tow. kolei żel. państwa, etc.

Table with 4 columns: dtto II. emis. po 200 zł. m. k., Kolej Budehradzka, Kolej Aussig.-Ciepl., Kol. Bern. Ross. z pierw- szeństwem po 200 zł. mon. konw., Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a., Anstr. towarz. żegl. par., Lloyd w Tryescie, etc.

4. Listy zastawne.

Table with 4 columns: Banku 6let. z r. 1857 po 5%, 10let. „ 1857 po 5%, Banku narod. przeznaczone do w. m. k., Banku (na 12 m. 5% narod. przezn. do loso- w. w. a. (wania po 5%, Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%, Węgier. Towar. ziemskie po 5%, etc.

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

Table with 4 columns: Kolej Elzbiety po 5% za 100 zł. m. k., dette dette w srebr. upr za 100 zł. w. a., Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust., Tow. austr. kol. państwa po 500 fr., Kol. Lomb. wen. po 500 fr., etc.

Table with 4 columns: Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k., Lloyd za 100 zł., 6. Losy. (za sztukę.) Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a., Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k., Poż. Trye. po 100 zł. m. k., Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a., Esterhazego po 40 zł. m. k., Salma „ 40 „ „, Paliego „ 40 „ „, Clarego „ 40 „ „, St. Genois „ 40 „ „, Windischgrätz 20 zł „, Waldsteina 20 „ „, Keglevicha 10 „ „, Fundacya szpit. Arcyksię- cia Rudolfa „ „ „, etc.

Weksele.

Table with 4 columns: (Na 3 miesiące.) Amsterdam za 100 zł. hol., Augsburg za 100 zł. w. p. n., Berlin za 100 tal., Wrocław za 100 tal., Frankfurt za 100 zł. w. p. n., Genua za 100 lir. piem., Hamburg za 100 M. B., Lipsk za 100 tal., Liwurna za 100 lir. tosk., Londyn za 10 fl. szt., Lugdun za 100 fr., Medyolaz za 100 lir. wł., Marsylia za 100 fr., Paryż za 100 fr., Praga za 100 zł. w. a., Tryest za 100 zł. w. a., Wenecya za 100 zł. w. a., etc.

(31 dni po okazaniu.)

Table with 4 columns: Bukareszt za 100 piast. wł., Konstantynopol za 100 piast. tur., Kurs złota. Dukaty ces. men., dtto pełnej wagi, Korona, 20 frankówka, Rosyjski imperyal, Talar związkowy, Srebro, Kurs korony w c. k. kasach 1 zł. 50 c.